

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«28» серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Глобальні інтеграційні процеси

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Наталія ВІННИКОВА, д. політ. наук, професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

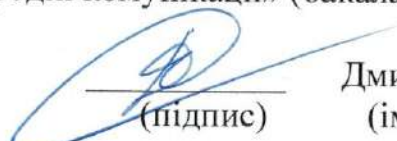
Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В.о. завідувача кафедри Ірина ПЕРЕСИПКІНА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» (бакалаврського рівня)

 Дмитро МИКОЛЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії Олена МИКОЛЕНКО
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Глобальні інтеграційні процеси» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації», підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Глобальні інтеграційні процеси» є забезпечити здобувачів знанням про актуальні тренди глобальних інтеграційних процесів у цифровому, політичному, економічному та соціокультурному вимірах, а також розвитку форм глобального управління.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місця в них України;

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
7-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані програмні результати навчання.

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН13. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

1. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Глобальна цифрова інтеграція vs технонаціоналізм

Тема 1. Роль цифрових технологій в інтеграційних процесах сучасності.

Четверта промислова революція як концептуальне обґрунтування нового технологічного етапу розвитку людства. Вплив технологій штучного інтелекту на економічний, соціальний, політичний виміри глобального розвитку. Міжнародні механізми регулювання технологій штучного інтелекту. Роль міжнародних організацій у формуванні нормативно-правової бази регулювання ШІ. Чинники, що визначатимуть успіх у впровадженні ШІ: наявність Великих Даних (Big Data). Підприємці, які втілюватимуть ШІ технологій у різні сектори; фахівці в галузі технологій штучного інтелекту; державна підтримка. Етичний аспект впровадження штучного інтелекту. Принципи Асіломара. Декларація Блетчлі. Складові цифрової економіки. Криптовалюти. 3D-друк. Великі Дані. Глобальні компанії з найбільшою капіталізацією. Зміни в принципах функціонування глобальних ринків. Вплив роботизації і технологій штучного інтелекту на сферу зайнятості. Цифрові технології у боротьбі з глобальними проблемами.

Тема 2. Боротьба за глобальне лідерство з розвитку технологій штучного інтелекту.

Стратегії держав у сфері розвитку штучного інтелекту. Світові рейтинги держав за розвитком ШІ. Глобальне домінування США в галузі ШІ. концентрація талановитих розробників і висококваліфікованих кадрів з усього світу; дослідження; комерціалізація через стартапи; інвестиції в ШІ в оборонній галузі. Державна стратегія розвитку ШІ в КНР. «Момент супутника» і «План майбутнього покоління для штучного інтелекту». Особливості реалізації державної підтримки розвитку ШІ в КНР. Створення індустріальних альянсів. Геополітичний вимір цифрової стратегії Китаю. Зміст і масштаб реалізації Цифрового шовкового шляху. Інфраструктурні складові Цифрового шовкового шляху. Технологічні корпорації як драйвери цифровізації світу та їх взаємодія з державами. Структурування цифрового світового ладу: дуополя між США і КНР. Європейський підхід до розвитку штучного інтелекту. Пріоритети регуляції розвитку ШІ в Європейському Союзі: створення надійного штучного інтелекту (англ. Trustworthy AI); людиноцентричний штучний інтелект; захист персональних даних; кібербезпека. Виклики для ЄС у контексті розвитку штучного інтелекту.

Розділ 2. Суспільно-політичний вимір глобалізаційних процесів

Тема 3. Портрет суспільства цифрової епохи: «новий небезпечний клас» і генераційні розколи.

Демографічні світові тренди: глобальна урбанізація, напрями міжнародної міграції. Глобальна типологічна культура. Вплив соціальних медіа на формування індивідуальних та соціальних ціннісних установок. Характеристики Homo Dictyous («людини мережевої»).

Мікротаргетинг і астротурфінг як технології маніпулювання свідомістю. Структурні соціальні зміщення. Фрилансерство як глобальний тренд ринку праці. Концепція соціальної стратифікації Гая Стендинга та характеристики нового «небезпечного» класу. Генераційні кліважі в контексті глобального розвитку. Характеристики основних генерацій відповідно до теорії поколінь. «Бєбі-бумери» у контексті глобального лідерства, ціннісні відмінності в генераціях. Характеристики найчисельнішого покоління Міленіалів. Глобалізоване покоління зумерів. Представленість поколінь у політичному урядування та комерційному секторі. Інтегрованість поколінь у глобальні процеси. Глобальні цикли зміни поколінь і соціальних трансформацій.

Тема 4. Глобальний громадянський простір.

Характер взаємодії суспільства і влади в сучасному контексті: інтеграція чи розкол? Глобальна політична аномія і підйом протестної активності у світі. Феномен «ungovernability». Фактори зростання суспільно-політичної нестабільності. Втрата суспільної довіри до інститутів урядування і представництва. Радикалізація політичних настроїв громадян. Роль міжнародних неурядових організацій і транснаціональних рухів у представництві інтересів громадян, медіації із владою, адвокації, вирішення глобальних проблем. Чинники деєтатизації державного управління і мережеїзація управлінських процесів. Участь недержавних акторів у державному управлінні. Мультиакторне урядування і проблеми легітимації політикотвірних процесів.

Розділ 3. Інтеграція чи фрагментація? Перспективи глобального управління

Тема 5. Інтеграційний потенціал міжнародних організацій.

Роль міжнародних організацій у формуванні глобальних інтеграційних процесів. Характеристики сучасних міжнародних організацій. Ефективність реалізацій основних функцій міжнародними організаціями: нормативно-регуляторної, контролю, оперативної, інформаційної, організаційної. Функціональна спроможність міжнародних організацій у регулюванні глобальних викликів сьогодення. Процедурні та практичні аспекти ухвалення рішень у міжнародних організаціях: участь рівних чи обраних? Проблеми реформування ООН. Потенціал впливу постійних членів РБ ООН з правом вето. Особливості розподілу повноважень між Радою безпеки ООН і Генеральною Асамблеєю ООН. Процедури зваженого голосування в Міжнародному валютному фонді та Світовому Банку. Асиметрія в репрезентації інтересів на глобальному рівні управління. Інституційно-процедурне закріплення дисбалансу представництва держав у системі глобального управління. Позиції міжнародних неурядових організацій у системі глобального управління.

Тема 6. Дилеми клубних форм глобального управління: між ефективністю та демократичністю.

Походження «клубів» як форм групової комунікації. Характеристики клубів: ексклюзивність членства, закритий формат зустрічей, відсутність інституційної та нормативної основи функціонування. Виникнення Групи 7. Вплив Великої Сімки на перебіг світових процесів. Ротаційна форма головування у клубі. Велика Двадцятка (G20). Учасники і система ротаційного головування у форматі «Троїка». Саміти Групи 7 і Групи 20. Проблеми обмеженого членства. Критика глобальних клубів. БРІКС: клуб геополітичних «велетнів». Сучасна роль країн БРІКС у глобальній економіці та світовій політиці. Змістовне наповнення самітів БРІКС і перспективи інституційного оформлення взаємодії. Особливості ухвалення рішень і вплив клубних форм глобального управління. Більдерберзькі зустрічі – клуб транснаціональної еліти. Інтеграційний потенціал клубних форм глобального управління як хабів глобальних управлінських мереж.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
л		п	с	інд	с.р.	л		п	с	інд	с.р.	
Тема 1. Роль цифрових технологій у глобальних інтеграційних процесах сучасності.	18	4	2	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Боротьба за глобальне лідерство з розвитку технологій штучного інтелекту	22	6	4	4	-	8	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Портрет суспільства цифрової епохи: «новий небезпечний клас» і генераційні розколи.	20	6	2	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Глобальний громадянський простір.	22	4	4	4	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Інтеграційний потенціал міжнародних організацій.	20	6	2	2	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Дилеми клубних форм глобального управління: між ефективністю та демократичністю.	18	6	2	2	-	8	-	-	-	-	-	-
• Усього годин	120	32	16	16	-	56	-	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль міжнародних організацій у регулюванні цифрових технологій	4
2	Глобальна цифрова інтеграція vs технонаціоналізм	8
3	Молодь - рушій глобальних інтеграційних процесів?	4
4	Інтеграція глобального громадянського простору	8
5	Моделювання глобальної громадянської ініціативи	4
6	Україна в глобальних інтеграційних процесах	4
	Усього годин	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
-------	--------------------------------	-----------------

1	<p>Роль міжнародних організацій у регулюванні цифрових технологій</p> <p><i>Завдання:</i> Підготувати аналітичну презентацію цифрову стратегію міжнародної міжурядової чи міжнародної неурядової організації (за вибором). Оцінити політику обраної міжнародної організації щодо Штучного Інтелекту, формат залученості держав та недержавних акторів у процеси, пов'язані з розвитком ШІ. Презентація - до 10 слайдів.</p> <p>Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 1. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9785</p>	4
2	<p>Глобальна цифрова інтеграція vs технонаціоналізм</p> <p><i>Завдання:</i> Підготувати аналітичну презентацію цифрової стратегії держави (за вибором), що, на Вашу думку, є ефективною в реалізації внутрішньої і зовнішньої політики (до 10 слайдів). Під час підготовки презентації враховувати такі аспекти цифрової стратегії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-інституційне забезпечення. 2. Позиції і роль обраної держави в світових трендах цифровізації (звернути увагу не позиції в міжнародних рейтингах розвитку електронного урядування, електронної участі, розвитку штучного інтелекту). <p>Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 2. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9785</p>	8
3	<p>Молодь - рушій глобальних інтеграційних процесів?</p> <p><i>Завдання:</i> Проведіть дослідження, яке порівнює ставлення молоді різних країн до глобалізації та міжнародної співпраці. Використайте дані опитувань, соціологічних досліджень та інших джерел інформації. Можна провести власне інтерв'ю з представниками іншої країни або кількох країн (наскільки активні молоді люди в питаннях міжнародного співробітництва, чи цікавлять їх взагалі глобальні проблеми сучасності). Сформулюйте рекомендації для міжнародних організацій та урядів щодо залучення молоді до процесів глобальної інтеграції.</p> <p>Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 3. https://moodle.karazin.ua/mod/assign/view.php?id=388780</p>	8
4	<p>Інтеграція глобального громадянського простору</p> <p><i>Завдання:</i> Проаналізуйте діяльність міжнародної неурядової організації або транснаціонального руху (на вибір) та дати оцінку її ефективності в досягненні оголошених цілей. Як ця організація або рух здійснюють свою комунікацію з міжнародною аудиторією? Які заходи цієї організації або руху можна визначити як ефективні?</p>	4

	<p>Що, на Ваш погляд, у діяльності цієї організації або руху потребує вдосконалення? Що може забезпечити краще представництво цієї організації в системі глобального управління? Як ця організація "реагує" на глобалізаційні тренди цифровізації? Чи представлена обрана Вами організація в Україні? Які активності ця організація проводить в Україні?</p> <p>Аналітичну доповідь оформити в презентації до 10 слайдів.</p> <p>Приклади міжнародних неурядових організацій</p> <p>Transparency International Світовий Економічний Форум Римський клуб Міжнародний комітет Червоного Хреста П'ятниці за Майбутнє Світовий Уряд Громадян Міжнародний консорціум журналістів-розслідувачів (International Consortium of Investigative Journalists)</p> <p>Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 4. https://moodle.karazin.ua/mod/assign/view.php?id=388790</p>	
5	<p>Моделювання глобальної громадянської ініціативи.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>Підготувати громадянську ініціативу для звернення до міжнародних установ та організацій, яка має привернути увагу до вирішення однієї з найгостріших проблем сучасності (за вибором) і водночас має сприяти глобальній інтеграції. Визначити процес формування такої ініціативи: ініціативну групу, необхідну кількість підписів, формат звернення, агітаційну кампанію, інструменти поширення інформації про ініціативу. Що має сприяти реалізації ініціативи? З якими складнощами можна зіткнутися під час процесу агітаційної кампанії зі збору підписів і звернення до міжнародних організацій?</p> <p>Проект глобальної громадянської ініціативи викласти у форматі презентації до 10 слайдів.</p> <p>Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 5. https://moodle.karazin.ua/course/editsection.php?id=87853&sr=5</p>	8
6	<p>Україна в глобальних інтеграційних процесах</p> <p><i>Завдання:</i> Підготуйте проектну пропозицію щодо оптимізації інформаційно-комунікаційної політики України у взаємодії з міжнародним об'єднанням (1 на вибір). Проектна пропозиція має містити такі елементи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) оцінку чинного стану здійснення Україною інформаційно-комунікаційної політики до обраного Вами об'єднання (вказати сильні та слабкі місця); 2) визначення напрямів та інструментів оптимізації інформаційно- 	8

	<p>комунікаційної політики України до обраного Вами об'єднання.</p> <p>Проектну пропозиції розмістити в презентації до 10 слайдів. Інформаційні джерела до завдання розміщені в дистанційному курсі «Глобальні інтеграційні процеси», Тема 6. https://moodle.karazin.ua/course/editsection.php?id=96695&sr=6</p>	
	Усього годин	56

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання програмою не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП представлена у табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Глобальні інтеграційні процеси»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання ситуаційних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних, семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних завдань, залікова робота
РН06	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, ситуаційних завдань, залікова робота
РН13	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	Лекція, робота з вторинними даними, виконання ситуаційних завдань у командах, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання ситуаційних завдань, творчих завдань, залікова робота

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь у майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських/практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських/практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань у ході індивідуально / командної роботи студентів;

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

- оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На семінарському/практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 10 балів. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється після їх завершення на основі проведення **заліку**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Залікове тестове завдання складається з 20 питань, кожному з яких присвоєна певна кількість балів відповідно до кількості правильних варіантів відповідей. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за залік – 40 балів.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Оцінювання виступів доповідями на семінарських заняттях	Зміст доповіді відповідає темі і розкриває її повною мірою, доповідь супроводжується графічною презентацією, відповіді на запитання є вичерпними, логічними і обґрунтованими.	10
	Зміст доповіді відповідає темі, але розкриває її не повністю або частково, доповідь супроводжується непоказною, відповіді на запитання є не повною мірою вичерпними, логічними і обґрунтованими.	8
	Зміст доповіді не відповідає темі і не розкриває її сутності, відповіді на запитання є хаотичними, неточними або необґрунтованими.	5
Оцінювання участі у дискусіях при обговоренні доповідей на семінарських заняттях	Здобувач вищої освіти бере активну участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, відповідають темі доповіді, є зрозумілими і суттєвими.	2-3
	Здобувач вищої освіти бере участь у дискусії при обговоренні доповіді; запитання, які він ставить доповідачу, частково відповідають темі доповіді, подекуди є зрозумілими або суттєвими	0-2
Підсумковий контроль (тестування)	Здобувач правильно відповів на всі тестові питання.	40
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 75 % тестових питань.	30–39
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 50 % тестових питань.	20–29
	Здобувач правильно відповів на не менш ніж 25 % тестових питань.	10–19
	Здобувач правильно відповів на менш ніж 25 % тестових питань.	1–9
	Здобувач не відповів на жодне з тестових питань.	0

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше **10** балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	

1-49	незадовільно	не зараховано
------	--------------	---------------

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бостром Н. Суперінтелект. Стратегії і безпеки розвитку розумних машин. Київ: Наш формат. 2020. 408 с.
2. Вебб Е. Велика дев'ятка. Як ІТ-гіганти та їхні розумні машини можуть змінити людство. Харків: Vivat. 2020. 352 с.
3. Вінникова Н. Політичні рішення в епоху постдемократії. Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. 2019. 426 с.
4. Гігінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат. 2022. 242 с.
5. Гудвін Д. Лідерство у буремні часи. Харків: Vivat. 2021. 592 с.
6. Закарія Ф. 10 уроків для світу після пандемії. Київ: Наш формат. 2021. 264 с.
7. Зірен Ф. Майбутнє? Китай! Як нова наддержава змінює наше життя, нашу політику, нашу економіку. Київ: Бурда-Україна. 2021. 352 с.
8. Еш Т. Г. Рідні землі. Історія Європи через особисте сприйняття. Харків: Vivat. 2024. 512 с.
9. Кай-Фу Лі. Наддержави штучного інтелекту. Китай, Кремнієва долина і новий світовий лад. Перекл. англ. В. Пунько. Київ: ВООКСHEF. 2020. 297 с.
10. Кіссінджер Г. Світовий порядок. Роздуми про характер націй в історичному контексті. Нова обкл. Київ: Наш формат. 2019. 320 с.
11. Комарек С. Європа на роздоріжжі. Львів: Априорі. 2020. 496 с.
12. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стале примирення в розділених суспільствах. Київ: Дух і літера, 2019. 250 с.
13. Макінтайр, Л. Постправа. Київ: ArtHuss. 2021. 208 с.
14. Остергольм М., Олшейкер М. Смертельний ворог. Людство проти мікробів-убивць. Київ: Лабораторія. 2020. 320 с.
15. Паламарчук М. Військово-морська міць та її межі. Київ: Наш формат. 2019. 200 с.
16. Скіннер К. Людина цифрова. Четверта революція в історії людства, яка торкнеться кожного. Харків: Фабула. 2020. 272 с.
17. Фергюсон Н. Глобальний занепад. Як помирають інститути та економіки. Київ: Наш формат. 2020. 144 с.
18. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас змінює світ. Київ: Наш формат. 2018. 432 с.
19. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ: Наш формат. 2020. 192 с.
20. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш формат. 2019. 608 с.
21. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ: Основи. 2019. 376 с.
22. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття. Київ: Book Chef. 2021. 416 с.
23. Хастингс Р., Меєр Е. Netflix і культура інновацій. Харків: Vivat. 2021. 352 с.
24. Шваб К. Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію. Київ: Клуб Сімейного Дозвілля. 2019. 416 с.

Допоміжна література

1. Australian High Commission. Australian-India Cyber and Critical Technology Partnership: Grant Round 2. 2020. India, New Delhi Bhutan. URL: <https://india.highcommission.gov.au/ndli/AICCTP.html>
2. Copan W.G. & Iancu A. Will America Squander Its New Sputnik Moment? Center for Strategic and International Studies. 2022. URL: https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/220119_Copan_America_New_artificial_intelligence_technology.pdf
3. Fedorov M. Regulation of Artificial Intelligence in Ukraine: we present the road map. 2023. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukraini-prezentuemo-dorozhnyu-kartu>
4. European Parliament and the Council of the European Union. Regulation (EU) 2024/1689 - Artificial Intelligence Act. Brussels: European Union. 2024. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401689
5. Council of Europe. Framework Convention on Artificial Intelligence. Strasbourg: Council of Europe. 2024. URL: <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/the-framework-convention-on-artificial-intelligence>
6. European Union. Artificial Intelligence Act. Brussels: European Union. 2024. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698792/EPRS_BRI\(2021\)698792_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/698792/EPRS_BRI(2021)698792_EN.pdf)
7. Committee on Artificial Intelligence (CAI). Regulation Document. 2024. <https://www.coe.int/en/web/artificial-intelligence/cai>
8. Future of Life Institute. Asilomar AI Principles. Asilomar Conference of Beneficial AI 5-8 January, 2017. URL: <https://futureoflife.org/2017/08/11/ai-principles/>
9. Global Commission on Responsible Artificial Intelligence in the Military Domain (GC REAIM). URL: <https://hcss.nl/gcreaim/>
10. NATO. Summary of the NATO Artificial Intelligence Strategy. Belgium. Brussels. 22 October 2021. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_187617.htm?selectedLocale=en
11. OECD. Recommendation of the Council on Artificial Intelligence OECD/LEGAL/0449. 2019. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0449>
12. OECD. OECD Working party on Artificial Intelligence Governance. OECD Network of Experts on AI (ONE AI). 2022. URL: <https://oecd.ai/en/network-of-experts>
13. OSCE. Spotlight on Artificial Intelligence and freedom of expression. D. Wagner and J. Haas (eds) Office of the Representative on Freedom of the Media Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE). Austria. Vienna. 2021. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/8/f/510332_0.pdf
14. Stanley-Lockman Z., Trabucco L. NATO's role in responsible AI governance in military affairs. In: The Oxford Handbook of AI governance. Eds: by J. Bullock, Y.-Ch. Chen, J. Himmelreich, V. M. Hudson, A. Korinek, M. Young, Zhang, B. 2022. doi: 10.1093/oxfordhb/9780197579329.013.69

15. State Council. Guiding opinions of the State Council on actively propelling the Internet plus Action Plan. Lexis China. 1 July 2015 no. 40. URL: <https://hk.lexiscn.com/law/guiding-opinions-of-the-state-council-on-actively-propelling-the-internet-plus-action-plan.html>
16. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Draft text of the recommendation of the ethics of Artificial Intelligence. SHS/IGM-AIETHICS/2021/JUN/3 [Original: English and French] Rev.2. 25 June 2021. UNESDOC. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377897>
17. United Nations System Chief Executives Board for Coordination. Inter-agency working group on Artificial Intelligence. 2021. URL: <https://unsceb.org/sites/default/files/2021-07/IAWG-AI%20ToR.pdf>
18. The World Bank Group. Description of activities on AI. 2022. URL: <https://aiforgood.itu.int/about-ai-for-good/un-ai-actions/wbg/>
19. World Economic Forum. Data for Common Purpose Initiative. 2020. URL: <https://www.weforum.org/projects/data-for-common-purpose-initiative-dcpi>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, , відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.un.org> – Офіційне Інтернет-представництво ООН
2. <http://www.nato.int> – Офіційне Інтернет-представництво НАТО
3. <http://hub.coe.int> – Офіційне Інтернет-представництво Ради Європи
4. <http://www.osce.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації з безпеки і співробітництва в Європі
5. <http://www.aseansec.org> – Офіційне Інтернет-представництво Асоціації країн Південно-Східної Азії
6. <http://www.africa-union.org> – Офіційне Інтернет-представництво Африканського Союзу
7. <http://www.imf> - Офіційне Інтернет-представництво Міжнародного валютного фонду
8. <https://www.wto.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світової Організації Торгівлі
9. <http://data.worldbank.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світового Банку
10. <http://www.oecd.org> – Офіційне Інтернет-представництво Організації з економічного співробітництва та розвитку
11. <https://www.weforum.org/> – Офіційне Інтернет-представництво Світового економічного форуму
12. <http://www.niss.gov.ua> – Національний інститут стратегічних досліджень
13. <http://www.pewresearch.org> – PewResearchCenter
14. <http://www.worldvaluessurvey.or> – World Values Survey
15. <https://europa.eu/eurobarometer/screen/home> – Eurobarometer
16. <http://www.afrobarometer.org> – Afrobarometer
17. <http://www.afrobarometer.org> – Asianbarometer
18. <http://www.worldometers.info> –World Population Clock
19. <https://datareportal.com/reports/digital-2024-global-overview-report> - Global digital report.
20. <https://oecd.ai> – OECD AI Laboratory
21. <https://www.tortoisemedia.com/intelligence/global-ai/> – The Global AI Index. The Tortoise.

22. <https://gpai.ai/> – Global Partnership on Artificial Intelligence (GPAI).
23. <https://oxfordinsights.com/ai-readiness/ai-readiness-index/> - AI Readiness Index
24. <https://www.economist.com> – The Economist
25. <http://www.niss.gov.ua/catalogue/30/> – Науково-аналітичний збірник Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України «Стратегічні пріоритети»
26. <http://politicus.od.ua> – Науковий журнал «Politicus»
27. <http://www.foreignaffairs.com> – Foreign Affairs
28. <https://www.mckinsey.com/> – McKinsey & Company
29. <http://www.fpif.org> – Foreign Policy in Focus
30. <http://www.aiaa.asn.au> – Australian Institute of International Affairs
31. <http://www.brookings.edu> – Brookings Institution
32. <http://www.cceia.org/index.html> – Carnegie Council on Ethics and International Affairs
33. <http://cisac.stanford.edu> – Centre for International Security and Cooperation
34. <http://csis.org> – Centre for Strategic and International Studies
35. <http://www.fpa.org> – Foreign Policy Association
36. <http://www.iiss.org> – International Institute for Strategic Studies
37. <http://www.chathamhouse.org.uk> – Royal Institute of International Affairs (Chatham House)
38. <http://www.isn.ethz.ch> – International Relations and Security Network
39. <http://www.jiia.or.jp/en> – Japan Institute of International Affairs
40. <http://www.saiia.org.za> – South African Institute of International Affairs
41. <http://www.sipri.org> – Swedish Institute of International Affairs
42. <http://www.transnational.org> – Transnational Foundation for Peace and Future Research
43. <http://www.usip.org> – United States Institute of Peace
44. <http://jia.sipa.columbia.edu> – Journal of International Affairs
45. <http://www.princeton.edu/jpia> – Journal of Public and International Affairs
46. <http://jwsr.ucr.edu/index.php> – Journal of World Systems Research

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання згідно з затвердженим розкладом занять на платформі Zoom проводяться лекційні заняття. Семінарські/практичні та консультації, контроль самостійної роботи проводиться на платформах Zoom/Moodle. Складання підсумкового семестрового контролю відбувається дистанційно на платформі Moodle.